

Брюксел, 25 ноември 2024 г.
(OR. en)

16124/24

JEUN 281
SOC 863
EMPL 588
AGRI 829
SUSTDEV 127
EDUC 441

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От: Генералния секретариат на Съвета

До: Делегациите

Относно: Заключение на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно създаването на глобални възможности за младите хора, живеещи в селските и отдалечените райони

Приложено се изпращат на делегациите посочените по-горе заключения, одобрени от Съвета (Образование, младеж, култура и спорт) на заседанието му на 25-26 ноември 2024 г.

Заклучения на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно създаването на глокални възможности за младите хора, живеещи в селските и отдалечените райони

СЪВЕТЪТ И ПРЕДСТАВИТЕЛИТЕ НА ПРАВИТЕЛСТВОТА НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ,
ЗАСЕДАВАЩИ В РАМКИТЕ НА СЪВЕТА,

КАТО ОТЧИТАТ, ЧЕ:

1. Селските общности играят съществена роля за утвърждаването на визията на Европейския съюз и са основна част от идентичността на Съюза. Както се посочва в дългосрочната визия на Европейската комисия за селските райони на ЕС¹, „нашите селски райони са гръбнакът на нашето общество и в тях бие сърцето на нашата икономика“ и поради това върху тях се изисква да бъде поставен по-силен акцент. Разнообразието на ландшафта, културата и наследството е една от най-характерните и забележителни черти на селските и отдалечените райони в Европа. Животът в тези райони може да предложи многобройни ползи, включително по-добро качество на живот, възможности за възползване от природата и биологичното разнообразие, по-малко замърсяване, евентуално по-ниски разходи за живот, по-безопасна среда² и по-сплотени общности.

¹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: „Дългосрочна визия за селските райони на ЕС — към по-силни, свързани, устойчиви и проспериращи селски райони до 2040 г.“ (Съобщение относно дългосрочната визия за селските райони на ЕС), COM(2021) 345 final.

² Онлайн статистика на Евростат: Urban-rural Europe – quality of life in rural areas 2022 (Градски и селски райони в Европа – качество на живот в селските райони, 2022 г.).

2. Европейският съюз (ЕС) се стреми да изгради по-силни, по-взаимосвързани, устойчиви и проспериращи селски общности до 2040 г.³ Независимо от полаганите усилия съществуват значителни различия между селските и градските райони, въпреки че 137 милиона души, около една трета от населението на ЕС, живеят в селски райони⁴. Въпреки че селските общности са от съществено значение за устойчивото развитие и икономическото и социалното сближаване, те често са засегнати от обезлюдяване, особено що се отнася до младите хора. Вследствие на това по-голямата част от населението, живеещо в селските и отдалечените райони на ЕС, е изправено пред социално-икономически предизвикателства.
3. Предимствата на живота в селските и отдалечените райони могат да бъдат неутрализирани от предизвикателства, включително, наред с другото, по-малко възможности за работа, по-слаба инфраструктура (по отношение на енергетиката, транспорта, мобилността и информацията), по-малък достъп и наличност на качествено образование и обучение на всички равнища, включително образование и грижи в ранна детска възраст, социални услуги, здравеопазване или спорт, културни и развлекателни дейности. В резултат на това много и често пъти младите хора могат да решат да напуснат селските и отдалечените райони в търсене на по-добри възможности. Това може да доведе до важни промени в демографските структури в определени географски райони⁵.
4. Въпреки че възможностите на младите хора се определят от тяхната местна действителност, глобалните тенденции, като например изменението на климата, цифровизацията, проблемите с психичното здраве, възможностите за заетост и образование, икономическите и други неравенства, оказват все по-голямо въздействие върху живота им. За младите хора в селските райони глокалните⁶ възможности предлагат потенциал за преодоляване на различията между непосредствената им среда и по-широката глобална перспектива чрез адаптиране на стратегиите и решенията, така че да отговарят на техните местни нужди и условия⁷.

³ Заключение относно дългосрочна визия за селските райони на ЕС, 15631/23.

⁴ „Селските райони заемат 341 милиона хектара, което представлява 83 % от общата сухоземна площ на ЕС. Повече от половината от тези селски райони са отдалечени, което означава, че се намират далеч от градовете. Големите и малките градове и предградията заедно съставляват 17% от сухоземната площ на ЕС (70,3 милиона хектара).“ Съобщение относно дългосрочната визия за селските райони на ЕС. Работен документ на службите на Комисията (част 1).

⁵ Служба за публикации на Европейския съюз: Регионален годишник на Евростат — издание от 2023 г. (Регионален годишник на Евростат — 2023 г.), 2023 г.

⁶ Терминът „глокален“ е по-точно определен в приложение I.

⁷ Съобщение относно дългосрочната визия за селските райони на ЕС.

5. Селските райони не са еднородни като понятие, околна среда или обстоятелства⁸. Селските и отдалечените райони са дом на разнообразни и оживени общности от млади хора с различни потребности и предизвикателства. Това многообразие изисква отговори и решения, съобразени с регионалните и местните потребности, които отчитат уникалните нужди и ресурси на всяка област. В този контекст следва да се вземат предвид особеностите на най-отдалечените региони, тъй като често островният им характер и изолацията им увеличават различията между градските и селските райони. От съществено значение е също така да се гарантира справедливо третиране и пълно участие на младите хора както в селските, така и в градските райони, както и да се разберат различията и да се намали разликата между селските и градските райони там, където тя съществува, включително чрез укрепване на връзките между селските и градските райони във всички държави членки.
6. Въпреки че в Европейския съюз се поставя разнообразен и широкообхватен акцент върху младите хора, съществува схващане, че повечето политики, насочени към младите хора, не поставят достатъчен акцент върху аспектите, свързани със селските райони, и че политиките за селските райони може да не отговарят на специфичните нужди и обстоятелства на младите хора, живеещи в селски, отдалечени, периферни, по-слабо развити райони и най-отдалечените региони^{9 10}.

⁸ Работен документ на службите на Комисията — Обобщена оценка на въздействието на общата селскостопанска политика върху териториалното развитие на селските райони {SWD(2021) 398 final}.

⁹ Партньорство за младежта между Европейския съюз и Съвета на Европа: Youth Partnership, Young people in rural areas: diverse, ignored and unfulfilled (Партньорство за младежта, Младите хора в селските райони: разнородни, пренебрегнати и неудовлетворени).

¹⁰ В членове 174 и 349 от Договора за функционирането на Европейския съюз се признава специфичният статут на селските райони, най-отдалечените региони, на районите, засегнати от индустриалния преход, както и на регионите, които са засегнати от сериозни и постоянни неблагоприятни природни или демографски условия, като най-северните региони с много ниска гъстота на населението и островните, трансграничните и планинските региони. В настоящия документ позоваванията на селските и отдалечените райони включват и периферните, по-слабо развитите райони и най-отдалечените региони.

7. Стратегията на ЕС за младежта за периода 2019 – 2027 г.¹¹ като рамка за европейско сътрудничество в областта на политиките за младежта и европейските цели за младежта¹² са съсредоточени върху основни области, свързани с участието, ангажираността и значимия принос на младите хора в обществото. Цел за младежта № 3 е насочена към приобщаващи общества, създаване на достъпна и отворена среда за всички млади хора, докато цел за младежта № 6 е съсредоточена върху изграждането на селски райони, в които младите хора могат да реализират своя потенциал¹³.
8. В заключенията на Съвета относно създаване на възможности за младите хора в селските и отдалечените райони¹⁴ се подчертава значението на местните възможности и насърчаването на междусекторните подходи и държавите — членки на ЕС, се приканват да насърчават и улесняват активното гражданство и пълноценното участие на младите хора в цялото им многообразие в селските и отдалечените райони във всички съответни процеси на вземане на решения, особено по въпроси, които ги засягат.
9. Предиизвикателствата, имащи отношение към социалното приобщаване в селските и отдалечените райони, могат да бъдат свързани с наличието и достъпа до земя, инфраструктура, цифрови технологии, информация, висококачествени социални и здравни услуги, образование, младежка работа и възможности за заетост, както и с равнището на участие във всички съответни процеси на вземане на решения. Осигуряването на равен достъп до възможности за всички, без каквато и да е форма на дискриминация, е от съществено значение.

¹¹ Резолюция на Съвета на Европейския съюз и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта: Стратегия на Европейския съюз за младежта за периода 2019 – 2027 г. (2018/C 456/01)

¹² Резолюция на Съвета на Европейския съюз и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта: Стратегия на Европейския съюз за младежта за периода 2019 – 2027 г. (2018/C 456/01)

¹³ Резолюция на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, за определяне на насоки относно управлението на диалога на ЕС по въпросите на младежта – Стратегия на Европейския съюз за младежта, 2019 – 2027 г., ОВ С 189, 5.6.2019 г.

¹⁴ Заключения на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно създаване на възможности за младите хора в селските и отдалечените райони, ОВ С 193, 9.6.2020 г.

10. Петте стратегии за постигане на Съюз на равенство, приети от Комисията през 2020 г. и 2021 г.¹⁵, както и съобщението на Комисията относно всеобхватен подход към психичното здраве¹⁶ подчертават значението на междусекторния подход. В тези документи се подчертава, че хората могат да принадлежат едновременно към една или повече групи в уязвимо положение, и се илюстрира необходимостта от борба с многобройните и пресичащи се форми на дискриминация. Те могат да окажат голямо въздействие върху младите хора, включително тези, които живеят в селски и отдалечени райони, не са хомогенна група и „множество идентичности, различни потребности, ресурси, произход, житейски ситуации и интереси и са изправени пред различни предизвикателства и възможности“¹⁷.
11. В съобщението на Комисията относно всеобхватен подход към психичното здраве и заключенията на Съвета относно всеобхватен подход към психичното здраве на младите хора в Европейския съюз¹⁸ се посочва необходимостта от конкретни мерки, свързани с превенцията, насърчаването и подкрепата в областта на психичното здраве на младите хора, живеещи в селски или отдалечени райони¹⁹.

¹⁵ Стратегия за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г.; Стратегия за равнопоставеност на ЛГБТИК за 2020 – 2025 г.; Стратегия за равенство между половете (2020 – 2025 г.); План за действие на ЕС за борба с расизма 2020 – 2025 г.; Стратегическата рамка на ЕС за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2020 – 2030 г.

¹⁶ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите относно всеобхватен подход към психичното здраве, (Съобщение относно всеобхватен подход към психичното здраве) COM(2023) 298 final.

¹⁷ Заключения на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно приобщаващи общества за младите хора, ОВ С, С/2024/3808, 27.6.2024 г.

¹⁸ Заключения на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки относно всеобхватен подход към психичното здраве на младите хора в Европейския съюз. ОВ С, С/2023/1337, 30.11.2023 г.

¹⁹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите относно всеобхватен подход към психичното здраве (COM(2023) 298 final).

12. В заключенията на Съвета относно психичното здраве²⁰ се признава, че проблемите, свързани с психичното здраве, са свързани с много форми на неравенство, например при хората в уязвимо положение, малцинствата, маргинализираните групи и хората в неравностойно социално-икономическо положение, включително живеещите в условия на дългосрочни грижи, хората, страдащи от самота и социална изолация, децата и младите хора, възрастните хора, жените, ЛГБТИ²¹, пациентите с рак, хората с увреждания, бежанците, мигрантите, затворниците и бездомните.
13. Жените и момичетата имат жизненоважна роля за устойчивото развитие на селските и отдалечените райони, като носят добавена стойност за местните общности. Те често са движещата сила на иновациите, диверсификацията и развитието на нови възможности²². Тези роли обаче често са пренебрегвани или невидими. Много жени и момичета в селските и отдалечените райони все още са изправени пред предизвикателства, свързани със заетостта, предприемачеството, възможностите за качествено образование и обучение, неравномерното разпределение на отговорностите за полагане на грижи, достъпа до земя, образованието и грижите в ранна детска възраст, дългосрочните грижи, както и здравните услуги, и недостатъчното представителство при вземането на решения^{23 24}.

²⁰ Заключение на Съвета относно психичното здраве, 15971/23, точка 24.

²¹ Вж. Стратегията на Комисията за равнопоставеност на ЛГБТИК за периода 2020 – 2025 г. (COM (2020) 698 final).

²² European Investment Bank, Support for female entrepreneurs: Survey evidence for why it makes sense (Европейска инвестиционна банка, Подкрепа за жените предприемачи: данни от проучването, обосноваващи подкрепата), ноември 2022 г., ISBN: 978-92-861-5378-5.

²³ Съобщение относно дългосрочната визия за селските райони на ЕС.

²⁴ Европейска комисия, генерална дирекция „Регионална и селищна политика“, Девети доклад относно икономическото, социалното и териториалното сближаване (9-и доклад за сближаването), март 2024 г.

14. ЕС признава, че демографските промени, наред с другото, се влияят от житейския избор, който отделните лица и семействата правят, и подчертава необходимостта от подкрепящи публични политики, за да се даде възможност на младите хора да реализират напълно своя потенциал. В съобщението на Комисията „Демографските промени в Европа: инструментариум за действие“²⁵ се подчертава по-специално критичната необходимост от подкрепа за по-младите поколения при достъпа до качествени работни места, жилища на достъпни цени и достоен стандарт на живот.
15. Селските и по-слабо развитите региони могат да бъдат изправени по-специално пред проблемите на застаряващо население, ниска степен на образование, намаляване на работната сила, миграция навън сред младите хора и риск от попадане в „капан за развитието на таланти“²⁶, което подкопава способността им да изграждат устойчиви икономики и възпрепятства тяхната конкурентоспособност и растеж. В съобщението на Комисията „Оптимално използване на талантите в регионите на Европа“ се подчертава необходимостта от превръщането на тези региони в жизнеспособни икономики, управлявани от таланти, използващи местните силни страни на селските райони. Справянето с тези предизвикателства изисква съобразена с нуждите подкрепа за овластяване на младите хора, подобряване на достъпа до образование, обучение и заетост, подобряване на достъпа до иновации и съоръжения за обучение, инвестиране в създаването на възможности за качествени работни места и насърчаване на социалното приобщаване. Да се гарантира, че хората, живеещи в селските и отдалечените райони, включително младите хора, имат възможност да просперира, е от съществено значение за намаляване на териториалните различия и засилване на социалното сближаване в целия ЕС^{27 28}.

²⁵ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Демографските промени в Европа: инструментариум за действие, COM/2023/577 final.

²⁶ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Оптимално използване на талантите в регионите на Европа (Съобщение относно оптималното използване на талантите), COM/2023/32 final.

²⁷ Европейска комисия, генерална дирекция „Регионална и селищна политика“, Девети доклад относно икономическото, социалното и териториалното сближаване (9-и доклад за сближаването), март 2024 г.

²⁸ Служба за публикации на Европейския съюз Регионален годишник на Евростат, издание 2023 г.

16. Политиката на сближаване и, в контекста на селските райони, Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) играят важна роля в подпомагането на държавите членки и регионите в усилията им да дадат възможност за по-добро обмисляне на многобройните предизвикателства пред развитието, нуждите от реформи и различните социално-икономически и териториални различия чрез насочване на целева подкрепа, ориентирана към специфичните нужди на всеки регион. Като се има предвид асиметричното въздействие на предизвикателствата, породени от екологичния и цифровия преход, демографската трансформация, променящите се глобални икономически тенденции или изменението на климата, картографирането на инфраструктурата, човешкия капитал и нуждите от услуги може да улесни по-ефективното програмиране на фондовете на ЕС в най-отдалечените, слабо населените, островните, планинските и граничните региони и в селските райони. Това може да допринесе за диверсифициране на възможностите за заетост и за подобряване на информалното и неформалното образование и обучение, включително чрез подкрепа за цифровизацията, като направи селските и отдалечените региони по-привлекателни места за живот и работа, като по този начин се гарантира тяхното устойчиво развитие²⁹.

²⁹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите относно деветия доклад за сближаването (Съобщение относно деветия доклад за сближаването), COM(2024) 149 final, и 9-и доклад за сближаването.

17. В Глобалния план за действие на ООН „Десетилетие на семейното земеделие“ (2019 – 2028 г.)³⁰ се подчертава, че за да се гарантира устойчивостта на семейните земеделски стопанства, е от съществено значение да се създадат възможности за младите хора, по-специално младите жени, чрез улесняване на достъпа до земя, природни ресурси, информация, образование, инфраструктура, финансови услуги, пазари и участие в процесите на изготвяне на политики, свързани със селското стопанство. Като се улеснява предаването на знания между поколенията, младите земеделски стопани могат да съчетават традиционните местни знания с иновативни практики, за да се насърчи решаващата им роля за приобщаващото развитие на селските райони. Отрицателната тенденция на застаряване на земеделските стопани може да застраши жизнеспособността на селските райони, поради което засилването на формите на подкрепа за младите земеделски стопани и предприемачи, подпомагането им да започнат селскостопански дейности, стимулирането на прехвърлянето на стопанства и повишаването на привлекателността на селското стопанство за по-младото поколение, заедно с общата селскостопанска политика (ОСП), могат да играят важна роля за приемствеността между поколенията.
18. В Препоръката на ОИСР относно създаването на по-добри възможности за младите хора се призовава за целенасочени мерки в подкрепа на младите хора в уязвимо положение и в неравностойно положение. Това включва предоставянето на интегрирани социални услуги, услуги в областта на здравеопазването, жилищното настаняване и заетостта, съобразени с местните условия. В препоръката се подчертава значението на инвестициите в образование, жилищно настаняване и здравеопазване за младите хора в селските райони, наред със сътрудничеството между заинтересованите страни, за да се създаде благоприятна среда за техния успех³¹.

³⁰ ФАО и ИФАД. 2019 г. United Nations Decade of Family Farming 2019–2028. Global Action Plan (Десетилетие на семейното земеделие на Организацията на обединените нации за периода 2019 – 2028 г. Глобален план за действие), Рим.

³¹ ОИСР, Recommendation of the Council on creating better opportunities for young people (Препоръка на Съвета за създаване на по-добри възможности за младите хора), среща на Съвета на равнище министри, 9 – 10 юни 2022 г., JT03497457.

КАТО ВЗЕМАТ ПОД ВНИМАНИЕ, ЧЕ

19. В цяла Европа недостатъчната способност на селските райони да привличат таланти³² или липсващият достъп до инфраструктура и качествени услуги, свързани с ежедневието, създават значителни пречки пред благосъстоянието и социално-икономическото развитие на младите хора в селските райони. Това може да ограничи свързаността и достъпа на младите хора в селските райони до качествено образование и обучение, заетост, здравеопазване, жилищно настаняване, социални услуги, младежка работа, култура, спорт и развлекателни дейности, да ограничава техните социално-икономически възможности и следователно желанието им да останат³³.
20. Много млади хора, живеещи в селски и отдалечени райони, се сблъскват с пречки по отношение на достъпа до обучение и липсата на осведоменост за възможностите, свързани с цифровите услуги и платформи, което води до повишено равнище на изолация и евентуално цифрово разделение между селските и градските райони. Цифровият достъп, уменията, свързани с работата, и цифровите умения могат да действат като катализатор за местно овластяване и приобщаване^{34 35}. За младите хора, които са незаети с работа, учене или обучение (NEET), тези пречки могат да бъдат особено вредни, тъй като недостатъчната цифрова свързаност допълнително ограничава способността им да търсят възможности за образование, заетост и обучение, като изостря тяхната социална и икономическа изолация. Преодоляването на цифровото разделение е от съществено значение за повторното ангажиране на младите NEET и за придобиването на уменията, необходими, за да бъдат част от съвременната работна сила. В укрепената гаранция за младежта³⁶ се подчертава значението на подкрепата за интеграцията на пазара на труда на младите хора, особено NEET, на местно равнище, включително в селските и отдалечените региони, като се гарантира, че на местно и регионално равнище съществуват необходимите възможности и по този начин се улеснява оставането им в тези райони.

³² Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Оптимално използване на талантите в регионите на Европа (Съобщение относно оптималното използване на талантите), COM(2023) 32 final, 2023 г.

³³ Лета, Е. (2024 г.) Much more than a market, Speed, Security, Solidarity Empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens (Нещо много повече от пазар – Бързина, сигурност, солидарност – Създаване възможности на единния пазар за постигане на устойчиво бъдеще и просперитет за всички граждани на ЕС), април 2024 г.

³⁴ Съобщение относно дългосрочната визия за селските райони на ЕС.

³⁵ Съобщение относно 9-ия доклад за сближаването и 9-и доклад за сближаването.

³⁶ Препоръка на Съвета от 30 октомври 2020 г. относно „Мост към работни места – укрепване на гаранцията за младежта“, и за замяна на Препоръката на Съвета от 22 април 2013 г. за създаване на гаранция за младежта (2020/C 372/01).

21. В много селски и отдалечени райони в цяла Европа младите хора, особено жените и младите хора, живеещи с увреждания, са изправени пред различия в сравнение с градските райони по отношение на достъпа до формално и неформално образование и обучение и до възможности за информално учене и се сблъскват със значителни пречки пред личностното и професионалното си развитие. Недостигът и ограниченият достъп до висококачествени програми за образование и обучение не само изострят недостига на умения, но и могат да доведат до изтичане на мозъци и увеличаване на равнищата на безработица сред младите хора в селските райони, които се борят да намерят работа, съответстваща на квалификациите им в техния район.
22. Достъпът до глобална и изчерпателна информация за местните, регионалните, националните и европейските програми и възможности за финансиране е от съществено значение за развитието и овластяването на младите хора в селските райони. Вертикалните и хоризонталните езикови бариери могат да възпрепятстват способността им да разбират и да се ориентират ефективно в тези документи, което ограничава достъпа на младите хора в селските райони до инициативите на ЕС³⁷ ³⁸. Ефективното разпространение на информация може да бъде подкрепено чрез междусекторно сътрудничество, което спомага за преодоляването на тези пречки и насърчава изграждането на капацитет и местните мрежи. Това е от първостепенно значение, за да се гарантира справедливо участие и извличане на максимални ползи от програми на ЕС като „Еразъм +“, Европейския корпус за солидарност и LEADER, както и възможности за финансиране на младите хора в селските райони в цяла Европа на всички равнища.
23. Географските фактори могат да възпрепятстват достъпа на младите хора до заетост, възможности за жилищно настаняване на достъпни цени и по-добра свързаност, създавайки състояние на несигурност, повишена зависимост от финансови ресурси, както и стимули за мобилност и урбанизация на местно равнище.

³⁷ Moxon D., Bárta O. (2024 г.). EUYD10 Results of the Consultation Phase: We Need Youth (Резултати от етапа на консултации: Нуждаем се от младежта), DOI: 10.5281/zenodo.10656746.

³⁸ Планът за действие на ЕС за селските райони се споменава в Съобщението на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Дългосрочна визия за селските райони на ЕС — към по-силни, свързани, устойчиви и проспериращи селски райони до 2040 г., COM(2021) 345 final.

24. Младежките общности в селските райони могат да се сблъскат с предизвикателства като по-ниска образователна степен, безработица или липса на достойни условия на труд. Освен това недостатъчният достъп до младежка работа, младежки организации, общностни пространства и качествени социални, културни, спортни и развлекателни дейности може да доведе до трудности при създаването, присъединяването към общности или тяхното поддържане. Тези фактори могат да намалят възможностите за социални взаимодействия, което може да доведе до отрицателни последици за благосъстоянието, чувство на изолация, самота, а потенциално и до слаби системи за подкрепа.
25. Младите хора, живеещи в селски и отдалечени региони, могат да разполагат с недостатъчни услуги за подкрепа, включително в областта на психичното здраве³⁹. Проблемите, свързани с психичното здраве, могат да окажат отрицателно въздействие върху тяхното образование, заетост и социална сигурност. Те включват чувство за изключване, което води до отрицателното чувство на изолация; онлайн и офлайн малтретиране и тормоз от страна на връстници; прекомерна употреба на медии, страх „да не изпуснеш нещо“ и повишено излагане на зависимости. В същото време тези млади хора нямат достъп до структури, които биха могли да им помогнат да избегнат тези проблеми и да се възстановят от тях, в резултат на което е налице продължаваща тревожност и депресия и много проблеми, свързани с психичното здраве, остават без лечение.
26. Широк набор от фактори определя продължителността на живота в добро здраве, включително промоцията на здравето и профилактиката на заболяванията, достъпа до здравни услуги, условията на живот и труд, видовете професии и заобикалящата среда. Въпреки че селските райони предлагат ползи за здравето, като например по-добро качество на въздуха и близост до природата, градските райони обикновено разполагат с по-голям брой и разнообразие от здравни заведения⁴⁰. Липсата на качествени здравни услуги е свързана с трудности при профилактиката и лечението на здравословни проблеми. Освен това, въпреки че селското стопанство предоставя многобройни възможности за заетост в много селски райони, професии като тази на земеделския стопанин могат да имат опасно или вредно въздействие върху физическото здраве⁴¹. Поради това е от съществено значение да се инвестира в технологии, спестяващи и оптимизиращи работата.

³⁹ Съобщение относно всеобхватен подход към психичното здраве, COM(2023) 298 final.

⁴⁰ Регионален годишник на Евростат, 2023 г.

⁴¹ Мрежа на ЕС по ОСП: Supporting the health and well-being of Europe's agricultural workforce – Policy Insight (Подкрепа за здравето и благосъстоянието на работната сила в селското стопанство в Европа – политически анализ), юни 2023 г.

27. Младите хора с увреждания, живеещи в селски и отдалечени райони, могат да се сблъскат със значителни пречки, засягащи тяхното качество на живот и възможности, като например ограничен достъп до приобщаващо и висококачествено образование и обучение, специализирано здравеопазване, както и недостатъчен транспорт и свързаност. Тези предизвикателства подчертават необходимостта от целенасочени действия за по-доброто им подпомагане^{42 43}.
28. Въпреки че младите хора в селските райони, включително жените, имат значителен потенциал за иновации и икономическо развитие, те може да се сблъскат с пречки при достъпа до финансови ресурси и справянето със сложни финансови и бюрократични процедури. Поради това от решаващо значение за младите хора в селските райони могат да бъдат достъпните и ясни механизми за финансиране, заедно с целенасочени инвестиции в подкрепа на предприемачеството, включително земеделските стопанства^{44 45 46}.
29. Младите хора в селските и отдалечените райони могат да се сблъскат с уникални предизвикателства, свързани с устойчивостта, които се изострят от ескалиращата криза в областта на климата и оказват значително въздействие върху тяхното ежедневие. В сравнение със своите връстници в градовете те често са по-уязвими, що се отнася до въпроси, свързани с околната среда или климата. Те се нуждаят от по-голям достъп до устойчиви ресурси и решения, което допълнително засилва тяхната уязвимост по отношение на заплахите за околната среда. Както се подчертава в Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие⁴⁷, липсата на достъп не само възпрепятства способността на младите хора да се справят с неотложните проблеми, свързани с устойчивостта, но и възпрепятства техния принос за смекчаване на кризата в областта на климата. Освен това, за да се справят по подходящ начин с тези предизвикателства и да ги преодолеят в своята среда, те се нуждаят от достъп до качествено формално и неформално образование и обучение, за да изградят необходимите умения и компетентности.

⁴² Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Съюз на равенство: Стратегия за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г. (Стратегия на ЕС за хората с увреждания), COM(2021) 101 final.

⁴³ Съобщение относно дългосрочната визия за селските райони на ЕС.

⁴⁴ Съобщение относно дългосрочната визия за селските райони на ЕС.

⁴⁵ Европейски фонд за регионално развитие, Interreg Europe: Policy brief on: How to boost entrepreneurship in rural areas? (Обзор на политиката: Как да се стимулира предприемачеството в селските райони?), април 2020 г.

⁴⁶ Европейска комисия: Taking stock of how CAP strategic plans contribute to the objectives of the long-term vision for the EU's rural areas (Преглед на начина, по който стратегическите планове по ОСП допринасят за целите на дългосрочната визия за селските райони на ЕС), юни 2023 г.

⁴⁷ Организация на обединените нации: A/RES/70/1, Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development (Да преобразим света: програма до 2030 г. за устойчиво развитие).

30. Непрекъснатото развитие чрез участието на местното население е от съществено значение за развитието на селските райони, поради което е необходима солидна основа за пълноценно участие на младите хора в селските и отдалечените райони. Младите хора в селските райони следва да бъдат признати за ключови заинтересовани страни в развитието на селските райони, а политиките следва да бъдат разработени така, че да отговарят на техните потребности и стремежи, като се гарантира тяхното постоянно участие и влияние в процесите на вземане на решения на всички равнища. Както се посочва в Пакта за селските райони⁴⁸, като ключова цел трябва да се определи „гласът“ на селските райони да се чува по-силно и те да намерят по-предно място в политическата програма на местно, регионално, национално и европейско равнище.
31. Младите хора в селските и отдалечените райони могат да послужат като катализатори за положителна промяна, особено в рамките на техните общности, като стимулират развитието в цифровата, социалната и икономическата сфера. Въпреки потенциала си обаче младите хора в селските райони често се сблъскват със значителни пречки пред пълното реализиране на лидерските си способности и достъпа до възможности за растеж. Преодоляването на тези предизвикателства е от съществено значение, за да се оползотвори лидерският потенциал на младите хора в селските райони и да им се даде възможност да стимулират устойчивото развитие в своите общности, като по този начин се насърчават приобщаващият растеж и устойчивостта в цяла Европа.

⁴⁸ Европейска комисия, генерална дирекция „Земеделие и развитие на селските райони“: Отворено писмо относно стартирането на Пакта за селските райони, 17 декември 2021 г.

32. По време на конференцията на ЕС по въпросите на младежта в Будапеща през септември 2024 г.⁴⁹ младите хора предложиха селските и отдалечените райони да станат по-жизнеспособни и привлекателни за младите хора чрез:
- i) Насърчаване на пълноценното участие на младите хора в селските райони, особено по въпроси, свързани с екологичната устойчивост, както и психичното и физическото здраве.
 - ii) Насърчаване на подкрепящи селски общности, борба с предразсъдъците, изграждане на достъпен диалог между поколенията и общи пространства, както и укрепване на визиите за бъдещето.
 - iii) Увеличаване на достъпа до инфраструктура, съобразена с нуждите на младите хора, като интернет свързаност, информация, транспорт, чиста енергия, както и услуги в областта на физическото и психичното здраве.
 - iv) Повишаване на осведомеността относно алтернативните пътища за заетост, като например дистанционната работа и иновативното селско стопанство.
33. На конференцията на ЕС по въпросите на младежта в Будапеща⁵⁰ младите хора подчертаха също, че инструментите на ЕС, националните и местните инструменти следва да отговарят на нуждите, реалностите, капацитета и ресурсите на младите хора от селските и отдалечените райони и
- i) Да предоставят подкрепа за младежкото участие в развитието на селските райони и вземането на решения, например чрез младежки посланици, консултативни съвети, местни младежки съвети и основано на участието бюджетиране.
 - ii) Да подпомагат предприемачеството в селските райони, включително селското стопанство, чрез повишаване на осведомеността относно съществуващите програми на ЕС и национални програми, наставничество, насърчаване на цифровата трансформация и насърчаване на използването на финансови стимули, като например данъчни облекчения или възможности за съфинансиране.

⁴⁹ Bárta O., Moxon D. (2024 г.). EUYD10 Конференция на ЕС по въпросите на младежта в Будапеща, Унгария. Окончателен доклад от конференцията. DOI: 10.5281/zenodo.13836827.

⁵⁰ Bárta O., Moxon D. (2024 г.). EUYD10 Конференция на ЕС по въпросите на младежта в Будапеща, Унгария. Окончателен доклад от конференцията. DOI: 10.5281/zenodo.13836827.

- iii) Да насърчават подходящи за младите хора платформи за достъп до информация за младежки програми, възможности за качествена заетост и финансиране, както и стартиране на общоевропейска кампания за насърчаване на равния достъп до работа.
- iv) Да насърчават възможностите за качествено обучение и младежките инициативи, които разширяват опита на младите хора в селските райони, като например младежкия обмен между градските и селските райони, проектите в областта на климата, мобилните и помощните специалисти, работещи с младежи, както и участието в младежки организации в селските райони.
- v) Да подобряват достъпа до услуги и информация, свързани с психичното здраве, чрез вдъхновяване на действия на местно равнище и насърчаване на диалога относно съществуващите възможности за финансиране и механизми.

ВЪВ ВРЪЗКА С ТОВА ПРИКАНВАТ ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ НА СЪОТВЕТНИТЕ РАВНИЩА:

- 34. Когато е целесъобразно, да допринасят за идентифицирането, разработването, наблюдението и осигуряването на справедлив и равен достъп за младите хора, живеещи в селски и отдалечени райони, до инфраструктура, информация, свързаност и услуги на местно равнище, както и мерки за подобряване на достъпността, свързана с тяхното ежедневие.
- 35. Да увеличат усилията за подобряване на наличността и достъпа до цифрова инфраструктура и услуги в селските и отдалечените райони, по-специално чрез предоставяне на подкрепа за електронни устройства и други цифрови въпроси, изграждане на висококачествено широколентово покритие, подобряване на цифровата грамотност и киберсигурността и споделяне на добри практики между местните, регионалните и националните органи, когато е целесъобразно⁵¹.

⁵¹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: План за действие в областта на цифровото образование за 2021 – 2027 г. — Приспособяване на образованието и обучението към цифровата ера, COM/2020/624 final.

36. Да продължат да подкрепят междусекторното сътрудничество между местното качествено образование, обучение, социални грижи, здравеопазване, култура, грижи за младежта, работа с младежи, спорт и съоръжения за отдих, от които младите хора, живеещи в селски и отдалечени райони, могат да се възползват, за да се гарантират справедливи условия за личностно развитие и благосъстояние в техния контекст, като същевременно се насърчават физическата и цифровата достъпност до тези съоръжения и свързаните с тях услуги⁵².
37. Да насърчават органите, особено в селските и отдалечените райони на местно равнище, да улесняват участието на младите хора в селските райони, например чрез създаването на младежки съвети и процедури в процеса на вземане на решения, които биха могли да служат като консултативни органи и инициативи. Те могат да допринесат за ефективното участие на младите хора във всички процеси на вземане на решения в областите, които ги засягат в най-голяма степен, като например въпроси, свързани с образованието, заетостта, социалното приобщаване, инфраструктурата, жилищното настаняване, свързаността, здравеопазването (особено психичното здраве) и околната среда, и могат да укрепят доверието в демократичните процеси.
38. Да насърчават създаването и функционирането на безопасни и приобщаващи младежки центрове и пространства в селските и отдалечените райони и, когато е целесъобразно, да улесняват непрекъснатата подкрепа за вече съществуващите безопасни и приобщаващи младежки центрове и взаимодействието между поколенията. Да засилят допълнително инициативите и програмите за овластяване и подкрепа на всички форми на младежка работа и младежките организации, за да се признае решаващата им роля за достигане до младите хора, живеещи в селските, отдалечените и най-отдалечените региони.
39. Да насърчават диалога на местно равнище относно развитието на селските райони с цел обсъждане на бъдещето на района и на устойчиви решения, които обединяват младите хора, институциите, представляващи различни области на политиката, заедно с местните власти, както и заинтересованите страни в социалната и икономическата сфера, за да се отрази амбицията на дългосрочната визия на Комисията за селските райони на ЕС⁵³.

⁵² Съобщение относно дългосрочната визия за селските райони на ЕС.

⁵³ Съобщение относно дългосрочната визия за селските райони на ЕС.

40. Да насърчават инициативи за подкрепа на таланти, които възприемат всеобхватен подход за стимулиране и оползотворяване на талантите през целия им жизнен цикъл, чрез обучение на младежки работници, преподаватели и специалисти, за да се отчетат различните таланти на младите хора. Да се даде възможност на младите хора да надграждат своите умения, таланти и способности, независимо от конкретните пречки, пред които могат да се изправят в селските и отдалечените райони⁵⁴.
41. Да насърчават местната и, когато е уместно, регионалната младежка заетост, включително с фокус върху младите NEET, чрез повишаване на осведомеността и улесняване на създаването на разнообразни работни места и перспективи в селските и отдалечените райони, съсредоточаване върху диверсификацията и развитието на възможности в различни сектори, като селското стопанство, производството, цифровите технологии, адаптирането към изменението на климата и услугите, и предоставяне на подкрепа за развитие на умения и програми за обучение, съобразени с местните икономически дейности.
42. Да насърчават прилагането на укрепената гаранция за младежта в селските и отдалечените райони, например чрез картографиране на услугите, достъпни за младите хора, преодоляване на пропуските чрез мобилни, онлайн услуги или обслужване на едно гише.
43. Да проучват начини за привличане и задържане на младите хора в селските и отдалечените райони, със специално внимание към младите жени, в общностите, за да се гарантират техният дългосрочен икономически просперитет и жизнеспособност, и да обмислят, когато е целесъобразно, междусекторни средства за тяхната подкрепа.

⁵⁴ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Оптимално използване на талантите в регионите на Европа, COM(2023) 32 final.

44. Да проучват и подкрепят инициативи, насочени към сътрудничество и солидарност между поколенията, чрез улесняване на диалога и предоставяне на задълбочена информация за добрите практики, за да се улесни просперитането на младите хора в селските райони на местно равнище.
45. Да разработват, подобряват и поддържат програми за подкрепа на физическото и психичното здраве, съобразени с нуждите на младите хора в селските и отдалечените общности, като предоставят както онлайн, така и офлайн мрежи за подкрепа, например психологически и други превантивни услуги в училищата и младежките центрове, за борба с тормоза и пристрастяването.

ВЪВ ВРЪЗКА С ТОВА ПРИКАНВАТ ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ, В СЪОТВЕТСТВИЕ С ПРИНЦИПА НА СУБСИДИАРНОСТ:

46. Да проучи начини за улесняване на достъпа до инициативи и инструменти на ЕС, насочени към младите хора в селските райони, с акцент върху премахването на езиковите и административните пречки. Когато е необходимо, да опрости формулировките, за да бъдат по-подходящи за младите хора и да намали излишната бюрократична тежест, като гарантира, че младите хора в селските райони могат по-лесно да получат достъп до тези механизми за подкрепа и информация, наред с другото, чрез Европейския младежки портал. Информацията и инструментите следва също така да се предоставят във формати, които са достъпни за младите хора с увреждания.
47. В рамките на интегрирането на въпросите, свързани с младежта, да повиши видимостта на младежта в селските райони в програмите на ЕС с компонент, свързан с младежта, и в стратегията на ЕС за младежта за периода след 2027 г. и да използва проверката във връзка с младежта на европейско равнище, когато е целесъобразно, при разработването на конкретни действия, насочени към всички млади хора, включително тези, които живеят в селски и отдалечени райони.

48. Да проучи възможностите за по-добро насочване и максимално използване на съществуващите финансови механизми и, когато е целесъобразно, на възможностите за пренасочване на инициативите в сътрудничество със съответните заинтересовани страни, за да се подпомогнат младите предприемачи в селските райони, включително, наред с другото, младите земеделски стопани, при започването, поддържането и разширяването на дейността им, като същевременно се имат предвид структурните ограничения, с които те могат да се сблъскат по отношение на достъпа до финансови ресурси. Освен това да популяризира съществуващите инструменти, като например инструментариума за селските райони⁵⁵, сред младите хора в селските и отдалечените райони и да подкрепят сътрудничеството между всички предприемачи в селските и отдалечените райони. По този начин ще се спомогне за осигуряването на бъдещи възможности за работа в селските райони, като се насърчават икономическата устойчивост и жизнеспособност.
49. Да улеснява оценката на териториалното въздействие, включително проверката на въздействието върху селските райони, чрез оценка на очакваното въздействие на основните инициативи на ЕС върху селските райони и да насърчава подобни подходи на национално, регионално и местно равнище с цел да се гарантира съгласуваност, последователност и взаимно допълване между политиките и инструментите, които засягат въпроси от значение за селските райони.
50. Да продължи да трупа знания и да провежда основани на факти научни изследвания относно младите хора, живеещи в селски и отдалечени райони, като използва съществуващите инструменти като Youth Wiki и проучванията в сътрудничество с Партньорството за младежта между ЕС и Съвета на Европа, наред с другото.
51. Да продължи да полага усилия за повишаване на осведомеността и увеличаване на участието на евентуално по-слабо представени групи, като например младите хора в селските и отдалечените райони, в диалога на ЕС по въпросите на младежта и в други съответни инициативи на ЕС, като например инициативата Interreg за младежка доброволческа дейност, инициативата EUTEens4Green и проекта Youth4OutermostRegions.

⁵⁵ Съобщение относно дългосрочната визия за селските райони на ЕС.

ВЪВ ВРЪЗКА С ТОВА ПРИКАНВАТ ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ И ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ, ПРИ ЗАЧИТАНЕ НА ПРИНЦИПА НА СУБСИДИАРНОСТ:

52. Да подчертават и признават стратегическата роля на младите хора, живеещи в селските и отдалечените райони, за постигането на екологичен, справедлив и приобщаващ преход, поддържането на продоволствената и климатичната сигурност, насърчаването на биологичното разнообразие и съживяването на селските райони, като създават висококачествени работни места и включват младите хора в трансформацията⁵⁶.
53. Да предоставят справедливи възможности за езиково обучение чрез улесняване на сътрудничеството между държавите, възможности за формално, неформално и информално учене и приложно езиково обучение, насочено към ежедневната употреба.
54. В сътрудничество със съответните сектори да подобрят условията за проспериране на младите хора на местно равнище чрез подкрепа на инициативи, които ефективно използват местните ресурси и инфраструктура за създаване на устойчив поминък в селските и отдалечените райони, включително най-отдалечените региони, както и чрез насърчаване на разработването на подходящи инициативи за жилищно настаняване, съобразени с нуждите на младите хора, живеещи в тези райони.
55. Ефективно да насърчават приемствеността между поколенията⁵⁷ и подкрепата за младите предприемачи, включително, наред с другото, младите земеделски стопани в селските и отдалечените райони, чрез подобряване на наличието и достъпността на подкрепата за стартиращи предприятия. Да предоставят целенасочена информация, достъп до пространство, инфраструктура, финансова подкрепа и ресурси, както и достъп до програми за обучение и наставничество, които дават възможност на желаещите предприемачи, включително, наред с другото, младите земеделски стопани, да преодолеят първоначалните пречки и да започнат дейността си с увереност, като по този начин съживяват икономиките в селските райони и насърчават устойчивото развитие и иновациите в цяла Европа.

⁵⁶ Food Security Information Network (FSIN) and Global Network Against Food Crises Global report, 2024, Global report on food crisis 2024 (Информационна мрежа за продоволствена сигурност (FSIN) и Глобална мрежа за борба с продоволствените кризи, Глобален доклад относно продоволствената криза за 2024 г.), 2024 г., Рим.

⁵⁷ Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета: „Обобщение на стратегическите планове по ОСП за периода 2023 – 2027 г.: съвместни усилия и колективна амбиция“, Брюксел, 23.11.2023 г., COM(2023) 707 final.

56. Да засилят междусекторното сътрудничество в областта на формалното и неформалното образование и обучение със засилен акцент върху повишаването на квалификацията и развитието на човешките ресурси, подобряването на условията на труд и увеличаването на наличността и достъпа до съоръжения и оборудване за институциите за образование и обучение в областите, които са изправени пред най-големи трудности.
57. Да гарантират активното участие на младите хора в селските райони и съответните организации в политическите дискусии и вземането на решения на местно, регионално, национално и европейско равнище, като работят заедно при разработването, прилагането и оценката на съответните политики и, когато е възможно, предоставят изчерпателни актуални и дезагрегирани данни за младите хора в селските райони, включително, наред с другото, младите земеделски стопани, като по този начин се даде възможност на създателите на политики да насочват по-добре политиките и интервенциите и да създават съобразени с конкретните нужди решения за тях. Да предприемат подходящи мерки за противодействие на последиците от отрицателните демографски тенденции, засягащи живота на младите хора, живеещи в селски и отдалечени райони, включително, наред с другото, младите земеделски стопани.
58. Да подобрят трансграничното сътрудничество и инструментите на ЕС в областта на психичното и физическото здраве чрез насърчаване на научните изследвания в областта на психичното здраве, разработване на общи методи за мониторинг и превенция за по-слабо развитите територии и споделяне на добри практики относно разпространението на услуги в областта на психичното здраве в селските и отдалечените райони.

ПРИЛОЖЕНИЕ I КЪМ ПРИЛОЖЕНИЕТО

Определения за целите на настоящите заключения:

„Селски райони“ са местни административни общности извън клъстери от градски тип, които се характеризират най-вече с по-ниска гъстота на населението, специфичен социално-географски и културен профил, близост до природни ресурси и поради това различни икономически перспективи, като същевременно са с установени нужди от по-нататъшно подобряване на конкретни услуги, насочени към младежта, както и към населението като цяло.

Показателите за „качество на живот“ обхващат широк кръг от теми/измерения, включително материални условия на живот, заетост, образование, здравеопазване, социални взаимодействия, безопасност и сигурност, доверие, дискриминация и околна среда.

„Проверка на въздействието върху селските райони“ означава преразглеждане на политиките през призмата на селските райони, за да бъдат тези политики подходящи за хората, които живеят и работят в селските райони. Европейската комисия въведе механизъм за проверка на въздействието върху селските райони като част от програмата за по-добро регулиране, за да оцени въздействието на основните законодателни инициативи на ЕС върху селските райони.

„Съживяване на селските райони“ е начин за положителна трансформация на селските райони за настоящите и бъдещите поколения.

Често понятието „селски характер“ не е точно определено, но за целите на настоящия документ селският характер се отнася до две географски нива: селски райони (класификация на равнището на местната административна единица (LAU) и преобладаващо селски райони (класификация на териториалните единици за статистически цели-3 (региони на ниво NUTS-3)). Както селските райони, така и преобладаващо селските райони се определят по един и същ начин: по-голямата част от населението им живее в „селски мрежови клетки“. Класификацията на LAU определя степента на урбанизация, а класификацията на регионите на ниво NUTS-3 се отнася до регионалната типология на градските и селските райони.

„Отдалечени райони“ са местни и регионални административни общности, предимно извън клъстери от градски тип, и се характеризират със затруднен физически достъп, основно поради географско/природно отделяне (включително острови и/или планини, наред с другото) в съчетание с ограничен или по-нередовен обществен транспорт и/или затруднена цифрова свързаност. Тези райони могат да споделят посочените по-горе характеристики на „селските райони“. Най-отдалечените региони на ЕС, посочени в член 349 от ДФЕС, също се разглеждат като отдалечени райони.

„Глокално“ описва безпроблемната интеграция между местното и глобалното равнище; всеобхватната свързаност, породена от пътуванията, бизнеса и комуникациите, както и готовността и способността да се мисли глобално и да се действа на местно равнище.

„Концепцията за глокализация отразява динамичната, условна и двупосочна диалектика между глобалното и местното“ (Swyngedouw (2004 г.). Сред най-неотложните глобални тенденции, засягащи младите хора, са изменението на климата, което оказва непропорционално въздействие върху селските общности и селскостопанския поминък, и възходът на цифровите технологии, които създават както възможности, така и предизвикателства по отношение на цифровата грамотност, достъпа до образование и заетостта. Освен това икономическото неравенство и младежката безработица са глобални предизвикателства, които често изискват местни иновации в създаването на работни места, развитието на умения и предприемачеството. Проблемите, свързани с психичното здраве, изострени от глобалните кризи и обществения натиск, също изискват чувствителни подходи на местно равнище за подкрепа и изграждане на устойчивост. Освен това продължаващият стремеж към социална справедливост и приобщаване изисква адаптирани решения за справяне с въпросите на равенството между половете, расовите различия и достъпа до ресурси, отразяващи уникалната културна и социална динамика в различните региони. Като се справят с тези глобални предизвикателства чрез стратегии, които са от значение на местно равнище, младите хора могат да използват потенциала на глокализацията, за да създадат устойчиво и стабилно бъдеще в рамките на своите общности.

„Капан за развитието на таланти“, както е описан в съобщението на Комисията „Оптимално използване на талантите в регионите на Европа“, се отнася до многоизмерно предизвикателство, пред което са изправени някои региони на ЕС, изпитващи рязък спад на населението в трудоспособна възраст, нисък и непроменящ се дял на завършилите висше образование и отрицателна мобилност на населението на възраст 15 – 39 години. Това води до неефективност на местните икономики, пазари на труда, системи на образованието, обучението и ученето за възрастни, както и до слаби резултати в областта на иновациите, управлението, развитието на бизнеса и достъпа до услуги.

„Вертикални и хоризонтални езикови бариери“ описва сложността на езиковите бариери, пред които са изправени много млади хора в селските райони. Хоризонталният сегмент е съсредоточен върху липсата на подходящ достъп до чуждоезиково обучение, докато вертикалният сегмент подчертава трудностите при разбирането на сложна реч, за което са налични някои ресурси, както и липсата на подходящи за младите хора формулировки.

ПРИЛОЖЕНИЕ II КЪМ ПРИЛОЖЕНИЕТО

Референтни документи

Съвет на Европейския съюз

- Резолюция на Съвета на Европейския съюз и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта: Стратегия на Европейския съюз за младежта за периода 2019 – 2027 г., ОВ С 456, 18.12.2018 г.
- Резолюция на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, за определяне на насоки относно управлението на диалога на ЕС по въпросите на младежта – Стратегия на Европейския съюз за младежта, 2019 – 2027 г., ОВ С 189, 5.6.2019 г.
- Закljučения на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно създаване на възможности за младите хора в селските и отдалечените райони, ОВ С 193, 9.6.2020 г.
- Закljučения относно дългосрочна визия за селските райони на ЕС, 15631/23.
- Закljučения на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно приобщаващи общества за младите хора, ОВ С, С/2024/3808, 27.6.2024 г.
- Закljučения на Съвета относно психичното здраве, 15971/23.
- Препоръка на Съвета от 30 октомври 2020 г. относно „Мост към работни места – укрепване на гаранцията за младежта“, и за замяна на Препоръката на Съвета от 22 април 2013 г. за създаване на гаранция за младежта 2020/С 372/01.

- Препоръка на Съвета от 13 май 2024 г. „Европа в движение“ — възможности за образователна мобилност за всеки, ОВ С, С/2024/3364.
- Заключение на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки относно всеобхватен подход към психичното здраве на младите хора в Европейския съюз. ОВ С, С/2023/1337, 30.11.2023 г.

Европейски съвет

- Европейски съвет, Стратегическа програма на ЕС за периода 2019 – 2024 г., 20 юни 2019 г.
- Лета, Енрико: „Нещо много повече от пазар – Бързина, сигурност, солидарност – Създаване възможности на единния пазар за постигане на устойчиво бъдеще и просперитет за всички граждани на ЕС“, април 2024 г.

Европейска комисия

- Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Дългосрочна визия за селските райони на ЕС — към по-силни, свързани, устойчиви и проспериращи селски райони до 2040 г., COM(2021) 345 final.
- Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Дългосрочна визия за селските райони на ЕС — към по-силни, свързани, устойчиви и проспериращи селски райони до 2040 г., COM(2021) 345 final. Работен документ на службите на Комисията (част 1 – 3).
- Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Извеждане хората на преден план, осигуряване на устойчив и приобщаващ растеж, разгръщане на потенциала на най-отдалечените региони на ЕС, COM(2022) 198 final.

- Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Оптимално използване на талантите в регионите на Европа, COM(2023) 32 final.
- Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Съюз на равенство: Стратегия за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г., COM/2021/101 final.
- Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Съюз на равенство: Стратегия за равнопоставеност на ЛГБТИК за 2020 – 2025 г., COM(2020) 698 final.
- Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Съюз на равенство: Стратегия за равенство на половете за 2020 – 2025 г., COM(2020) 152 final.
- Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Съюз на равенство: План за действие на ЕС за борба с расизма за периода 2020 – 2025 г., COM(2020) 565 final.
- Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Съюз на равенство: Стратегическа рамка на ЕС за равенство, приобщаване и участие на ромите, COM(2020) 620 final.
- Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите относно всеобхватен подход към психичното здраве, (Съобщение относно всеобхватен подход към психичното здраве) COM(2023) 298 final.

- Европейска комисия, генерална дирекция „Регионална и селищна политика“, Девети доклад относно икономическото, социалното и териториалното сближаване (9-и доклад за сближаването), март 2024 г.
- Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите относно деветия доклад за сближаването, COM(2024) 149 final.
- Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Демографските промени в Европа: инструментариум за действие, COM/2023/577 final.
- Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: План за действие в областта на цифровото образование за 2021 – 2027 г. — Приспособяване на образованието и обучението към цифровата ера, COM/2020/624 final.
- Работен документ на службите на Комисията — Обобщена оценка на въздействието на общата селскостопанска политика върху териториалното развитие на селските райони {SWD(2021) 398 final}.
- Европейски фонд за регионално развитие, Interreg Europe: Обзор на политиката: Как да се стимулира предприемачеството в селските райони? април 2020 г.
- Европейска комисия, генерална дирекция „Образование, младеж, спорт и култура“, „Еразъм+“, Стратегия за приобщаване и многообразие в сферата на младежта, декември 2014 г.
- Perpiña Castillo, C., Jacobs-Crisioni, C., Barranco, R., Curtale, R., Kompil, M., Vallecillo, S., Auteri, D. and Dijkstra, L., Opportunities and challenges for remote rural areas in the European Union (Възможности и предизвикателства пред отдалечените селски райони в Европейския съюз), Европейска комисия, Испра, 2023 г., JRC135398.
- Служба за публикации на Европейския съюз: Study on living conditions and access to selected basic needs in the EU outermost regions – 2024 (Проучване относно условията на живот и достъпа до избрани основни нужди в най-отдалечените региони на ЕС – 2024 г.): ISBN 978-92-68-11899-3, doi: 10.2776/185784 KN-05-24-084-EN-N.

- Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета: „Обобщение на стратегическите планове по ОСП за периода 2023 – 2027 г.: съвместни усилия и колективна амбиция“, Брюксел, 23.11.2023 г., COM(2023) 707 final.
- Служба за публикации на Европейския съюз Регионален годишник на Евростат за 2023 г., издание 2023 г.
- Онлайн статистика на Евростат: Urban-rural Europe – quality of life in rural areas 2022 (Градски и селски райони в Европа – качество на живот в селските райони, 2022 г.).
- Мрежа на ЕС по ОСП: Supporting the health and well-being of Europe’s agricultural workforce – Policy Insight (Подкрепа за здравето и благосъстоянието на работната сила в селското стопанство в Европа – политически анализ), юни 2023 г.
- Европейска комисия, генерална дирекция „Земеделие и развитие на селските райони“, Taking stock of how CAP strategic plans contribute to the objectives of the long-term vision for the EU’s rural areas (Преглед на начина, по който стратегическите планове по ОСП допринасят за целите на дългосрочната визия за селските райони на ЕС), окончателен доклад, Служба за публикации на Европейския съюз, 2023 г.
- Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Извеждане хората на преден план, осигуряване на устойчив и приобщаващ растеж, разгръщане на потенциала на най-отдалечените региони на ЕС, COM(2022) 198 final.
- Европейска комисия, генерална дирекция „Земеделие и развитие на селските райони“: Отворено писмо относно стартирането на Пакта за селските райони, 17 декември 2021 г.

Партньорство за младежта между Европейския съюз и Съвета на Европа

- Youth Partnership, Young people in rural areas: diverse, ignored and unfulfilled (Партньорство за младежта, Младите хора в селските райони: разнородни, пренебрегнати и неудовлетворени), март 2021 г.

Организация на обединените нации

- Организация на обединените нации, A/RES/70/1, Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development (Да преобразим света: програма до 2030 г. за устойчиво развитие).
- ФАО и ИФАД. 2019 г. United Nations Decade of Family Farming 2019–2028. Global Action Plan (Десетилетие на семейното земеделие на Организацията на обединените нации за периода 2019 – 2028 г. Глобален план за действие), Рим.
- Food Security Information Network (FSIN) and Global Network Against Food Crises Global report, 2024, Global report on food crisis 2024 (Информационна мрежа за продоволствена сигурност (FSIN) и Глобална мрежа за борба с продоволствените кризи, Глобален доклад относно продоволствената криза за 2024 г.), 2024 г., Рим.

ОИСР

- ОИСР, Recommendation of the Council on creating better opportunities for young people (Препоръка на Съвета за създаване на по-добри възможности за младите хора), среща на Съвета на равнище министри, 9 – 10 юни 2022 г., JT03497457.

Други

- Moxon D., Bárta O. (2024 г.). EUYD10 Results of the Consultation Phase: We Need Youth (Резултати от етапа на консултации: Нуждаем се от младежта), DOI: 10.5281/zenodo.10656746.